No. 19. 1845.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 12 Februarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodsbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 55 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Men heeft gevraagd, wie is toch de schrijver van den 3den Staatkundigen Brief? Elk die met kennis van personen en zaken denzelven had gelezen of later heeft ingezien de keurige wederlegging voorkomende in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* en in het Antwoord van een lid der Kamer aan eenen Minister, zal u op die vraag antwoorden, dat de schrijver is de ondeugendste leugenaar en lasteraar, die ooit de pers heeft bezoedeld. Het is te wenschen, dat iemand eens kortelijk alle daarin voorkomende onwaarheid opsomme; het *Journal de la Haye*, dat toch ten koste van de beurzen der ingezetenen wordt gedrukt, zal dit schandregister zeker gaarne opnemen.

Hij, die intusschen met eenigen aandacht leest, zal weldra de edele familie-associatie ontdekken, waaruit dit vuil monument van bedrog is gesproten. — Wij vinden in den brief drierlei soort van stijl en drieërlei soort van denkbeelden.

Een der schrijvers is een bejaard man, aanvankelijk niet zeer ingenomen met hetgeen men in 1814 en 1815 heeft daargesteld, maar die, vol eigenliefde en trots, is gevleid en volkomen bevredigd door de groote gunsten hem en de zijnen ten deel gevallen. — Hij de oude, de tijdgenoot van 1789, wil ons bang maken met eene volksregering. Hem hebben wij waarschijnlijk ook de Arabische vertellingen te danken. — De andere is een soort van nieuwerwetsche theorist, die een boek openslaat, om er zijne stellingen mede goed te maken, al heeft de schrijver het tegendeel er van betoogd, daaraan hebben wij die niets afdoende lange aanhaling van TOCQUEVILLE te danken, van eenen man, die te regt bestrijdt een algemeen kiesregt, maar anders met hart en ziel regtstreeksche verkiezingen door gezetene burgers is toegedaan.

Eindelijk nu is dat werk herzien en besaust door een derde, die geen middel ontziet en het *calomnier a dire d'experts* tot zijn dagelijks wapen heeft gemaakt, die, wel wetende, dat hij niet in staat is, zijne zwakke zaak door goede redenen te verdedigen noch de gronden van zijne tegenpartij te wederleggen, zich aan personen hecht, om hen met smaad te overladen.

Dat er een naauwe band tusschen dit drietal is spreekt van zelve en wij noemden het daarom eene familie-associatie, waar een waarborg tegen verraad moet bestaan, want waar de leugen van de lippen stroomt, schuilt het verraad anders in het hart.

Doch wie ook de schrijver of schrijvers van den beruchten Brief mogen zijn, het doel is mislukt, de vrije pers heeft het schandschrift in deszelfs waar licht gesteld en het is in het slijk geworpen, waaruit het was voortgekomen.

Wij bevelen ten sterkste de lezing aan van een onlangs in Duitschland uitgegeven werk, thans in het Hollandsch overgezet en getiteld: NEDERLAND, WAT HET WAS, IS EN WORDEN KAN OF ZAL. Het geheel werk stemt zoodanig overeen met de denkbeelden van al die kloeke burgers, welke eene grondwets-herziening hebben ontworpen, aanbevolen en ondersteunen, als of het voor deze oogenblikken geschreven ware; als een proef geven wij hetgeen men er pag. 149 kan lezen.

« Holland heeft behoefte aan eene doortastende « herschepping en deze kan alleen door krachti- « ge instellingen bewerkt worden. — Het moet « zich uit het slijk van den handel, den woe- « ker, de geldwinsten en den ouden slender « verheffen, den tijd en zijne vordering leeren « kennen en begrijpen en niet daarin achterlijk « blijven, gelijk een schip op het sleeptouw. « In wetenschap en kunst, in staatsinrigting en « staatsleven, in financien en in bestuur, in « alles is Holland achterlijk; het is af- en uit- « geleefd en heeft eene geheele verjeugdiging « noodig om weder versch en krachtig een nieuw « leven te beginnen."

NIEUWSTIJDINGEN.

FRANKRIJK.

— Uit Fos, in de Vallei van Aran, wordt van Zondag, den 26. Januarij, geschreven: « Verleden Maandag waren een chef der Carabineros, een Carabinero, twee in Spanje gehuwde Franschen en vier Spanjaarden, benevens eenen trein van tien met levensmiddelen beladene muilezels van Esterri op weg. Aan den pas de la Bonne Aigeu gekomen, werden zij eensklaps door een orkaanbui van stormwind en sneeuwjagt overvallen en kwamen allen als slagtoffers hunner vermetelheid om het leven. Eergisteren nu zijn de lijken dier acht menschen en die van negen muilezels door den briefdrager, die de dienst tusschen Esterri en Vielles waarneemt, op de sneeuw gevonden; hij bemerkte, dat de ongelukkigen, om aan den dood te ontkomen, de muilezels van derzelver last ontdaan hadden en op den terugweg waren, toen zij bezweken. Een eenig muildier is aan den dood ontkomen. Tegen eene rots gedrukt en den kop in een dekkleed gewikkeld, had het, ofschoon vier dagen lang zonder voedsel, het leven behouden. Een gehinnik, dat het uitstiet, trok de oplettendheid van den postbode, die naar de plaats ging en het uitgeputte dier op het punt vond om den geest te geven. Door het met brood en wijn te verkwikken, herstelde hij het eenigermate, en de geredde muilezel is zijnen weldoener naar het dorp Tridos gevolgd.

BELGIE.

— Den 3. dezer heeft aan het tolkantoor van Westwezel eene gewigtige inbeslagneming plaats gehad. Onder vijf duizend kilogrammen hooi, op drie wagens geladen en in kunstig gemaakte holligheden geborgen, bevonden zich eene groote menigte katoenen kousen en sokken, in Saksen vervaardigd, en ter gezamentlijke waarde van 4000 frs. Deze fabriek goederen waren wel 1400 frs. regten verschuldigd.

— Het toeval heeft onlangs in de overblijfselen van de oude abdij van *S. Baafs*, die men thans nog ontwaard achter de S. Macariuskerk, in het Spanjaardskasteel, te Gent, en onder den vloer en de grondvesten dier overblijfselen zelfs, eene zeer aanmerkenswaardige grafstede doen ontdekken, in welke zich een redelijk welbehouden geraamte bevond. De stedelijke kommissie voor de bewaring van praal-, gedenk- en kunststukken, heeft sints dien aldaar gravingen doen bewerken, en heeft nog meer andere grafsteden gevonden, waarvan de gedaante en de plaats waar zij gebouwd zijn, bewijzen dat zij tot eene hooge aloudheid behooren. In eenige dier grafsteden heeft men geketende lijken gevonden, waarvan het hoofd afgehouwen was enz.

— Den 31. Januarij, des middags, zijn er over Brussel, duizende leeuwrikken gevlogen, in de rigting van het O. naar het W. Bij menschen geheugen heeft men in den winter zulk eene aanmerkelijke menigte trekvogels van die soort nimmer gezien. Zij vlogen bij troepen ter hoogte der daken. Deze staat van uitputting wijst aan, dat het Oosten van Europa met veel sneeuw moet bezwaard zijn, en wij er waarschijnlijk nog een ruim deel van kunnen bekomen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 7. Februarij. Bij Koninklijk besluit van den 5. dezer is tot Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indië benoemd Z. Exc. den Minister van Staat, *J. J. Rochussen*, met bepaling, dat hij zijne betrekking als gevolmagtigd minister te Brussel zal blijven waarnemen, tot dat daarin zal zijn voorzien.

— Naar men verneemt, zal eerlang naar Batavia vertrekken Z. M. fregat *de Rijn*, liggende te Vlissingen, met eene bemanning van 200 koppen. Genoemde bodem zal overbrengen den nieuw benoemden Gouverneur-Generaal van Neerlandsch Indiën, den heer *J. J. Rochussen*.

ARNHEM, den 6. Februarij. Uit Enschedé (Overijssel) wordt gemeld, dat ook aldaar een verzoekschrift tot herziening der grondwet en ter ondersteuning van het voorstel der heeren *Thorbecke*, *c. s.* is opgemaakt en aan de Tweede Kamer verzonden. Het is onderteekend geworden door 78 van de voornaamste en onafhankelijkste ingezetenen, waaronder men telt 2 leden van de Provinciale Staten van Overijssel, 1 wethouder der stad, 5 leden van den stedelijken raad, en 5 leden van de Kamer van koophandel, benevens haren voorzitter.

DORDRECHT, den 5. Februarij. Ook uit deze stad is het volgende Adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingezonden, geteekend door ruim dertig notabelen, waaronder 6 leden van den raad:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal,

Geven de ondergeteekenden met verschuldigden eerbied te kennen,

Dat zij met genoegen den herhaaldelijk door de Staten-Generaal uitgedrukten wensch eener herziening van de Grondwet hebben gezien;

Dat zij in de innige overtuiging van de noodzakelijkheid dier herziening, met belangstelling het door de heeren *Thorbecke c. s.* onlangs daartoe gedane voorstel hebben gelezen, daarmede grootendeels instemmen, en daarom verzoeken, voornoemd voorstel met zoodanige wijzigingen aan te nemen als door U Edel Mogenden zullen geoordeeld worden aan de belangen van Koning en Vaderland te kunnen voldoen.

't Welk doende, enz.

DORDRECHT, 31. Januarij, 1845.

Volgen de onderteekeningen.

VLISSINGEN, den 11. Februarij. In *den Vaderlander*, (Gentsch dagblad) van den 9. dezer, leest men het volgende:

« De Hollanders beginnen hoe langer hoe meer hun opregten toestand te begrijpen en leveren tegenwoordig een lof- en prijsbaar voorbeeld op. Ter gelegenheid van het voorstel door negen onafhankelijke afgevaardigden gedaan om eene herziening der grondwet te vragen, ziet men eene gunstige beweging onder de burgers, onder het eigenlijke volk, onder den derden staat, (zoo als men de burgerij noemt) oprijzen. Alom in Nederland wordt eene oproeping aan de burgers gedaan, en alom beantwoordt de derde staat aan die uitnoodiging en teekent petitien, in welke de herziening van de oude en gebrekkige grondwet gevraagd wordt; herziening, die door het gouvernement verstooten en door edelen, schatrijke renteniers en door ambtenaren en die vette posten bekleeden, wordt tegengewerkt. Doch gelijk het gewoonlijk gaat, hoe meer wederstand men ontmoet, hoe meer men zijne pogingen verdubbelt, en dit is het geval in Holland. Het volk begint zijne waarde, zijne achting, zijne magt te gevoelen en wil er gebruik van maken. « Gij, millionairen, gij schatrijke bezitters van effecten, gij, nutteloze en duurbetaalde ambtenaren, zoo roept heden den derden staat in Nederland, gij, die u verrijkt ten koste van het zweet uwer medeburgers die arbeiden, gij zijt Nederland niet." De uitkomst van zoodanige redeneringen kan wel niet twijfelachtig zijn."

Ingezonden Stukken.

IV.

Neêrland gaat te gronde,

Wanneer niet alle burgers eendragtig de handen aan het werk slaan, om die partij te fnuiken, die aan 's volks geheelen ondergang werkzaam is; — zij miskent het waar belang van Oranje, door eene herziening der grondwet tegen te werken.

En waarom dat? Zij wil zelve te gaarne op het kussen blijven, en kan dit met de tegenwoordige kamer, en weet zeer goed dat zij dit niet zoo kunnen met eene andere kamer, meer regtstreeks door het volk gekoren. — Het is dus slechts haar *eigenbelang*.

Eigenbelang, *eigenbelang*, zietdaar de drijfveer van al die voorname personen, die nu zoo tegen eene herziening ijveren, uit vrees van vermindering in hun jaarlijks traktement, door het afschaffen of beter uitdeelen van posten die zij bekleeden, of door de voor te stellen bezuinigingen.

Die partij heeft dit onderanderen getoond bij de zoogenaamde vrijwillige geldleening, maar zij heeft ons daarbij ook getoond hoe men doen moet, zoo men iets met hand en tand wil doordrijven.

Welaan, laat ons insgelijks zoo handelen, en ons vastklemmen aan het middel van behoud dat ons thans wordt aangeboden, en dit ook met hand en tand trachten te bevestigen.

Die dit niet doet, verdient niet Nederlander te heten, en zoo de meerderheid werkeloos blijft, moet zij uit

's hemels naam maar te gronde gaan, want *pereat* die met geweld geen goed gedaan wil zijn, — erg intusschen voor de goeden die met de kwaden lijden moeten.

———

Nederlanders! gij die in het zweet uws aanschijns uw brood eet! nog een woord; — weet gij hoe die partij over uwe welvaart denkt? — Ik zal het u zeggen, even als een zeker Koning van Frankrijk, ik meen FRANS I, over een dagbladschrijver, die tegen zijne ministers geschreven had, en door hem naar de aanleiding van zijn geschrift gevraagd zijnde, antwoordde: *il me faut vivre* (ik moet toch leven), en waarop de Koning hernam: *c'est ce que je ne trouve pas nécessaire* (dat vind ik niet noodig). — Zie zoo weinig bekreunen de aristokraten zich om uw welzijn, en toonen dit steeds meer en meer, — betalen maar, kunnen of niet, — en had evenwel die dagbladschrijver niet hetzelfde regt om te leven als de Koning, — voor God, den Vader en verzorger van allen zijn wij immers allen gelijk, — ook Hij zou hebben kunnen zeggen dat Hij het niet noodig vond dat de Koning leefde.

Immers hebben wij niet allen hetzelfde regt om het goede der aarde, die God voor ons allen geschapen heeft, te genieten, als de rijken of zoogenaamde grooten? — Het ware wenschelijk dat zij dit gevoelden, en daartoe moge hun de door ons geschreven regelen strekken, dat hun hart daardoor verbetere; ten minste van hen die dit blad in handen nemen, en nog niet zoo zeer bedorven zijn van geen blad meer te willen lezen dat de belangen des volks voorstaat.

Dat hun dit strekke tot aansporing om het volk wel te doen, het volk waardoor zij leven, het volk dat voor hen werkt, — niet wel te doen door het geven van aalmoezen, maar door het bevorderen van hunne belangen: door het bevorderen van hunne staatkundige vrijheid, als menschen en burgers van Nederland.

Doet gij dat, o grooten! dan zullen de burgers van Nederland u niet meer in hun hart haten en minachten zoo als nu het geval is, maar zij zullen u dankbaar zijn, en op hunne beurt ook uwe regtmatige belangen voorstaan.

Welaan, burgers van Nederland, eensgezindheid! welwillende zamenwerking, orde! Heil den Koning en het dierbare vaderland.

AMSTERDAM, 16. Januarij 1845. DIXI.

Eruditio Musica te Rotterdam.

6e Concert, Donderdag den 6. Februarij 1845.

De sinfonie, *die weihe der töne* van L. SPOHR, was in het programma aangekondigd. De repetitie der obligaten te veel tijd beslaande, bevond het orchest zich buiten de mogelijkheid dezelve onder handen te nemen, en zonder *voorproeve*, achtte men geene uitvoering denkbaar. MAURERS sinfonie werd in hare plaats gekozen, aangezien de onverbiddelijke *chronos* den veelligt al te goeden wil der Directie, en het levendig verlangen van eenige liefhebbers naar SPOHRS compositie, had te leur gesteld. Ons heeft deze teleurstelling meer vermaak dan leedwezen veroorzaakt. Wij schroomen geenszins de verklaring af te leggen, geene ijverige voorstanders te zijn van dat uitgebreide, sentimentele werk, met wiegezangen, slagvelden en verderen nasleep, en dat uit dien hoofde, de in de zaal geannonceerde verandering, ons veel genoegen heeft verschaft. MAURERS sinfonie is, in allen gevalle, meer eigenaardig voor een concert dan, *die weihe der töne*; en alschoon dezelve eerst kort geleden, met een oneindig sterker bezet orchest dan in Eruditio Musica, in den Doelen werd opgevoerd, hielden wij ons van de goedkeuring overtuigd welke dat meesterstuk onfeilbaar moest te beurt vallen. Zamenstelling en uitvoering hebben dan volkomen aan onze verwachting beantwoord; jammer, driewerf jammer, dat het *driemanschap* aan hetwelk, bij de achterhoede des orchest, de bazuinpartij is toevertrouwd, ons van een deel van het kunstgenot beroofde; de toonen waren snerpend, krakend, *koper* in den volsten zin des woords en drongen bijna door merg en been; *Boreas* in eigen persoon zou bezwaarlijk meer wind in de speeltuigen hebben kunnen drijven dan deze vriendelijke heeren, welke, voor iedere berisping of teregtwijzing, ongevoelig schijnen en, die veelligt in den stouten waan verkeeren, dat het orchest hun en niet, dat zij het orchest ondergeschikt zijn. Door den heer WINAND SERVAIS (een neef van den vermaarden basspeler van dien naam) werden gezongen, eene aria uit de opera *Le Chalet*, die van geringe beteekenis was, eene cavatine uit *la Juive*, wel is waar *niet slecht* voorgedragen, maar het zangstuk is voor concert ongeschikt, en schijnt wel eene treurwilg, of psalm 38, te zijn; eene scene en aria met koor uit *Semiramis* van ROSSINI, heeft de meeste goedkeuring weggedragen. SERVAIS stem bezit eenige lieflijkheid, zij is zuiver, maar stijf en zij komt niet genoeg uit, om als het ware eene *zaal* te vullen; enfin het is zang en veel meer *niet*. Nu behoeven wij slechts te melden, dat VIEUXTEMPS drie *solo's* op de viool heeft voorgedragen, om ieder musiekalen lezer het genoegen te doen beseffen hetwelk den onderhavigen avond in een zoo milden overvloed, in Eruditio Musica te smaken was. Men vergist zich evenwel, wanneer men VIEUXTEMPS van eenige jaren, toen hij zijne hooge gaven ten gehoore van het Nederlands, kunstminnend publiek bragt, met den *tegenwoordigen* VIEUXTEMPS op eene en dezelfde lijn plaatst: de virtuoos heeft, sedert dien tijd, reuzenschreden op den musiekalen zangberg gemaakt, en is tot eene hoogte gestegen waarvan, zonder hem te hooren, bezwaarlijk een denkbeeld te vormen is; veelligt is hij alles voorbij gestreefd hetwelk de kunst tot heden heeft voortgebragt. In de eerste afdeeling speelde hij de allegro, en in de tweede afdeeling, de adagio en ronde eens concerts van eigene compositie. In de twee eerste stukken bevond hij zich op het echt klassische terrein, en oogste, zoo wel met betrekking tot de overheerlijke, overal van spranken van genie en humor schitterende zamenstelling, en de allerbelangrijkste concurrentie van het accompagnement, tot hetwelk de obligatist niet minder dan *het geheele orchest* in aanspraak nam, als met betrekking tot eene onvergelijke, wij mogen bijna zeggen, onbegrijpelijke uitvoering, de onverwelkbaarste lauweren. De *rondo* kwam ons als eene ballade voor, door hare schoon- en innemendheid waardig het engelen-koor voorgedragen te worden. De schat van bekoorlijkheid en kunst te beschrijven, door den speler, ontwikkeld in eene fantasie op motieven uit de opera *Norma*, door hem voor de achterste snaar geschreven, achten wij onmogelijk; VIEUXTEMPS heeft met het componeren en voordragen van dat stuk zich zelven overtroffen. Buitenmate was de toejuiching van het publiek, het welk den wezenlijk talentvollen man, onder een daverend handgeklap, herhaalde malen, heeft terug geroepen. Met BEETHOVENS *Fidelio* en WEBERS *Oberon* werden de tweede afdeeling geopend en gesloten. Eenige zwakke momenten uitgezonderd, zoonls wij b. v. in de introductie van *Fidelio* en in die van het adagio van VIEUXTEMPS concert, vermeenden waar te nemen, heeft het orchest dien avond zijn roem gehandhaafd; de eerste hoorn kwijtte zich, in allen opzigte, op eene waardige wijze van zijne taak; men moet de waarheid gestand blijven, en wezenlijke talenten in nederigheid gehuld niet zonder erkentenis laten. Voor de twee overige concerten dezelfde genoegens hopende, wenschen wij Heeren Directeuren het aanstaande concert-saisoen eene abonnementslijst die, meer dan de tegenwoordige, met hunne zorgen en opofferingen, in verband staat.

BEMOL.

MENGELINGEN.

Batavia.

Uit het dagboek van een Duitscher, op Java.

(Vervolg en slot van onze vorige.)

III.

WELTEVREDEN EN OMSTREKEN.

De inwendige verdeeling der huizen is verschillend en naar het klimaat gewijzigd; de vertrekken zijn hoog en luchtig, de wind speelt door eene menigte deuren en vensters en veroorzaakt in vele een bestendigen, hoogst onaangenamen togt. De vloer bestaat in de meesten uit roode steenen, die gewoonlijk met matten van Spaansch riet (*calamus rotang*) overdekt zijn, welke op Java en Sumatra door de inwoners zeer kunstig vervaardigd worden. In de eleganter huizen vindt men, in plaats van deze vloeren, gepolijste witte en zwartgrijze marmersteenen, die, in regelmatige worpels gelegd, eene uiterst sierlijke vertooning opleveren en natuurlijk niet met matten overdekt worden. — Houten vloeren ziet men nergens. — Deuren en vensters zijn zeer hoog en voorzien van groen of geelgeverwde jalouziën, die gedurende de heete uren van den dag zorgvuldig gesloten blijven en te gelijker tijd eene aangename koelte en een zeker wellustig half donker in de vertrekken aanbrengen. De muren zijn binnenshuis wit gepleisterd en zouden er zeer naakt en treurig uitzien, zoo men ze niet met groote spiegels en schilderijen in gouden lijsten en met bronzen wandlampen wist op te sieren. Ieder vertrek heeft eene of meer hangende lampen aan te wijzen; in de gezelschapskamer heeft men gewoonlijk eene groote met drie of vier klokken in het midden, eene andere aan weerszijden en bovendien onderscheiden staande lampen op de tafels, welke in vele huizen iederen avond branden. Op de voor-galerijen bedient men zich van de zoogenaamde stulpen of glazen vazen, waarin eene nachtlamp brandt. Lampen, schilderijen en spiegels zijn, na paarden en rijtuigen, de hoofdvoorwerpen der Batavische weelde. Er zijn daar vele huizen, die elken avond van het licht van 15 tot 20 verschillende lampen stralen, en koffijhuizen zijn iederen avond schitterend verlicht. De meeste huizen zijn elegant gemeubeleerd, en hoewel Europesche meubelen in de laatste jaren zeer duur waren, zoekt ze toch ieder, wiens zijne middelen het slechts eenigermate toelaten, en helaas ook menigeen, dien zij dat niet vergunnen. Men zoekt zijn huis zoo gemakkelijk mogelijk in te rigten, daar men in het stille familieleven in Indië eigenlijk alleen het ware genot des levens vinden kan.

Bij alle huizen van Batavia bevindt zich een fraai, naar hunne grootte geëvenredigd stuk gronds. Vóór het huis en aan weerszijden gebruikt men het tot een tuinaanleg, die men door lage, maar meestal smaakvolle omheiningen of levende heggen van de straat of den tuin der buren afscheidt. Ieder huis staat op die wijze midden in een grooten hof. Achter de woning strekken zich in lange rij aan weerszijden de bijgebouwen uit, tusschen wier fronten nogtans weder eene ruime plaats vrij blijft, die ook gemeenlijk in tuin wordt herschapen.

Onder de bijgebouwen verstaat men, buiten de groote voorvertrekken daarin, welke gewoonlijk tot logeerkamers voor gasten of vreemden zijn ingerigt, op Batavia de woningen voor de bedienden, van welke iedere middelmatig groote huishouding er tien of twaalf noodig heeft, de keukens, provisiekamers, badhuizen, stallen, wagenhuizen enz.

Al deze verschillende gebouwen staan op de plaats achter het huis, en zoo sluiten deze nog ruimte voor een tuin, en vaak voor een grooten tuin over in, kan men zich gemakkelijk een denkbeeld van de afmetingen van het geheel maken. Bij de meeste huizen zijn de nevengebouwen massief en met pannen gedekt, doch bij de kleinere geheel of ten deele, evenals de woningen der inboorlingen, van bamboesriet met daken van gedroogde bladeren of atap, welke aan Europesche rieten daken herinneren.

Eene avondwandeling in eene der fraaije straten der nieuwe stad Batavia, maakt op den vreemdeling een geheel eigenaardigen indruk. De hooge boomen, welke de straten begrenzen, en de helder verlichte huizen te midden der bloeijende tuinen vormen de lijst van de schilderij. In de op zuilen rustende veranda's ziet men de familiën en hare vrienden vertrouwelijk bij elkander zitten; deuren en vensters staan wijd open, zoodat men de geheele inrigting van binnen overziet; — ja, menigmaal is de innerlijke schikking zoodanig, dat men het gansche huis en in den achtergrond weder de donker gekuifde boomen zien kan. Alles is open en luchtig — alles groen en vrolijk; maar de menschen zijn stijf en stil, en slechts zelden hoort men lagchen of een vrolijk gesprek.

Koetsen en cabriolets rollen naar alle rigtingen over de straten; vele ontdekt men reeds van op verren afstand aan het helder schijnsel van twee brandende bamboesfakkels, welke door twee achteropstaande Maleische bedienden gehouden worden; enkele voegen bij deze nog het licht der vooraan geplaatste lantaarnen, terwijl de meer bescheiden voertuigen zich gemeenlijk met eene fakkel vergenoegen. Het is even vreemd, als vermakelijk, in deze druk bezochte straten met de oogen al de verschillende vuurpunten te volgen, welke hier en daar, als zoo vele dwaallichten, in den donkeren nacht opduiken. Bij deze voegen zich nog de kleinere fakkels, waarmede de inboorlingen 's avonds op straat verschijnen, daar, volgens de verordening der policie, na het invallen der duisternis niemand zonder zulk eene fakkel buiten deur mag komen, en de flikkerende olielampjes der fruitverkoopers, die 's avonds op alle hoeken der straten post vatten. — Voor de deuren hoort men somwijlen het eentonig gezang van een Maleijer of de slepende melodie eener inlandsche bamboesfluit. Meer uit de verte klinkt het schel geraas der Chinesche muziek van de bazars of markten, of het heesch gezang van dronken soldaten, die zich 's avonds vooral in de nabijheid van het Kampement vrolijk maken, tot om acht uur het wachtschot en terstond daarop de taptoe hen naar hunne kazernen terugroept. Daartusschen weergalmt het eentoonig gekwaak van tallooze kikvorschen, die zich in de kanalen, grachten en vaarten ophouden, of het lang uitgerekt gehuil der Indische honden, welker getal legio is te noemen, van huis tot huis door andere honden-koren beantwoord, tot het eindelijk in de wijde verte langzaam wegsterft. — Het geschreeuw en getjilp der Indische hagedissen en ontelbare andere kleine dieren, en van uur tot uur de doffe toon der holle bamboesrieten, waarmede in de verschillende wachthuisjes de uren geslagen worden, al deze onderscheidene toonen brengen een voortdurend geraas te weeg, dat den vreemdeling in den eersten tijd dikwijls het inslapen onmogelijk maakt.

Niets echter vermag de eigenaardige schoonheden van een Indischen maneschijnsnacht te schilderen — ze leveren de verrukkelijkste uren van het leven in die streken op. De atmosfeer is dan koel en verkwikkend — de helderheid wedijvert met het daglicht en de schaduwen teekenen zich scherp en duidelijk af. Vaak heb ik uren lang door de straten rondgezworven en mij in de heerlijke Indische natuur verlustigd — of daar peinzend gestaan en de bonte beelden van het verleden en het heden voor mijnen geest doen voorbijglijden. Die herinneringen reken ik onder de schoonste van mijn leven.

Advertentien.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 11. Februarij. Sedert den 8. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Urania, M. H. Blank, Odessa, lijnzaad; Jeannette, C. F. Divoort, Liverpool, klipzout; Minaldo, S. Trigate, Beunos Ayres, huiden; Merkurius, J. Olsen, stukgoederen, laatst van Portsmouth.

Voor Rotterdam bestemd:

Princess van Oranje, H. C. Kool, Duinkerken, stukgoed.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Leopoldine, C Schultz, Bordeaux, ballast en stukgoed.

Van Gend gezeild:

Baron Stieglitz, P. O. Tanson, Noordzee, ballast.

Van Brussel gezeild:

Annegina, E. J. de Jonge, Yarmouth, lijnkoeken.

Van Yarmouth gezeild:

Charlotte, B. Schipman, Papenburg, ballast, laatst van Vlissingen.

BATH, den 5. Februarij. Gedurende de maand Januarij 1845, zijn aan het kantoor van In- en Uitklaring, Expeditie en Betaling alhier, de navolgende Schepen

Ingeklaard: 5 met aarde, 5 met puin, 2 met houtwerk, 1 met kalk, 2 met ongesponnen katoen, 36 met steenkolen, 2 met meubelen, 9 met hard-, straat- en zinksteen, 1 met gepolijst marmer, 17 met stukgoed, 1 met aardewerk, 2 met riviervisch, 1 met versche vruchten, 1 met wijn, 1 met klaverzaad, 1 met passagiers en 77 ledig; te zamen 162 schepen, waarvan 115 onder Nederlandsche-, 46 onder Belgische- en een onder Napolitaansche vlag; alsmede 96 ledige visch- en mosselschuiten en 4 stoombooten.

Uitgeklaard: 1 met aardappelen, 2 met haard- en boonstroo-asch, 13 met biezen en hoepen, 35 met gerst, 8 met haver, 2 met boonen, 1 met kaf, 1 met varkenshaar, 1 met hooi, 1 met ongezaagd hout, 2 met kaas, 2 met meekrap, 1 met slagtvee, 1 met ongemalen tufsteen, 13 met stukgoed, 1 met zoute visch, 6 met bokking, 2 met canarizaad, 5 met lijnzaad, 2 met passagiers en 23 ledig; te zamen 113 schepen, waarvan 80 onder Nederlandsche- en 33 onder Belgische vlag; alsmede 82 schuiten met versche visch en mosselen en 4 stoombooten.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.